

Moje? Twoje? Nasze.

Polsko-niemieckie dziedzictwo kulturowe a społeczeństwo obywatelskie w dzisiejszej Polsce - doświadczenia, trendy, szanse

**10.-12. marca 2011 r. / Aula Collegium Polonicum
ul. Kościuszki 1, 69-100 Słubice**

**czwartek, 10 marca 2011:
Instytucje państwowe i organizacje pozarządowe.
Problematyka ogólna**

10.00 – 11.15 Powitania i wprowadzenie w tematykę konferencji

dr Gunter Pleuger – rektor Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie n. Odry
dr Krzysztof Wojciechowski, dyrektor Collegium Polonicum
prof. Paweł Zalewski, kierownik Katedry Ochrony Zabytków, EUViadrina / Collegium Polonicum, Wprowadzenie w tematykę konferencji

11.15 - 11.30 Przerwa na kawę

11.30 - 13.00 Polityka kulturalna państwa wobec inicjatyw obywatelskich

Paulina Florjanowicz, dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa, Warszawa: Działania na rzecz ochrony zabytków Polski zachodniej i północnej w polityce edukacyjnej NID
Piotr Kosiewski, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa: Dobra kultury i własność: sporna kwestia?
prof. Zbigniew Mazur, Instytut Zachodni w Poznaniu: Strategie adaptacji niemieckiego dziedzictwa na ziemiach zachodnich

13.00 - 14.30 Przerwa obiadowa w Collegium Polonicum

14.30 – 16.00 Postawy społeczne wobec dziedzictwa kulturowego w Polsce Zachodniej

dr Łukasz Kaczmarek, dr Paweł Ładykowski, Uniwersytet Szczeciński, Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej: Recepcja niemieckiego dziedzictwa kulturowego: wybrane aspekty polsko-niemieckiego pogranicza kulturowego
Hannah Wadle, Centre for Tourism and Cultural Change, Uniwersytet Leeds: Poszukiwanie tożsamości u zaryglowanych bram – o gościach i sąsiadach pałacu w Sztynorcie. Etnologiczna fotografia z Mazur - ujęcie z bliskiej perspektywy
dr Wiesław Skrobot, Ostródzkie Stowarzyszenie Kulturowe Sasinia/Collegium Polonicum: Swoje, obce, inne. Dziedzictwo kulturowe wschodniopruskiego Oberlandu w kontekście kategorii „tutejszość/Hiesigkeit“

16.00 – 16.30 Przerwa na kawę

16.30 – 17.30 Postawy społeczne wobec dziedzictwa kulturowego w Polsce Zachodniej

Iga Kazimierzczak, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa: Doświadczenia i wnioski z realizacji programów edukacji kulturalnej Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej
prof. Robert Traba, dyrektor Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie: Historia wspólna czy podzielona? Stosunek do dziedzictwa kultury jako element tożsamości obywateli współczesnej Europy Środkowej

17.30 – 18.30 Podsumowanie i dyskusja końcowa

od. 20.00 Program wieczorny: poczęstunek - bufet szwedzki, Collegium Polonicum

**piątek, 11 marca 2011:
Społeczeństwo i jego zabytki (wybrane przykłady)**

9.30 – 11.00 Instytucje państwowe a współpraca z NGO's

Barbara Bieliniś-Kopeć, Lubuski Woj. Konserwator Zabytków, Gorzów Wlkp.: Działalność urzędu konserwatorskiego na rzecz edukacji obywatelskiej i integrowania środowisk zaangażowanych w ochronę dziedzictwa kultury Nadodrza
Ewa Stanecka, Zachodniopomorski Woj. Konserwator Zabytków, Szczecin: Konferencja naukowa ANTIKON, inicjatywa realizowana od 11 lat we współpracy urzędów konserwatorskich w Szczecinie i w Schwerin
Iwona Liżewska, dyrektor Oddz. Terenowy Narodowego Instytutu Dziedzictwa, Olsztyn: Od Drwęcka do Sowirowu. Działania i inicjatywy na rzecz ratowania zabytków Warmii i Mazur

11.00 – 11.30 Przerwa na kawę

11.30 – 13.00 Wybrane projekty

dr Reinhard Schmoock, Bad Freienwalde/Stowarzyszenie na rzecz Odbudowy Kościoła mariackiego w Chojnie – o polsko-niemieckim modelu fundacji
Bartłomiej Bartzczak, burmistrz Gubina i Günter Quiel, Stowarzyszenie Wspierające Odbudowę Kościoła Farnego, Guben: Odbudowa fary gubińskiej – doświadczenia ze współpracy obywateli miasta podzielonego przez historię
Zbigniew Czarnuch, prezes Towarzystwa Przyjaciół Witnicy: Park Drogowskazów w Witnicy- miejsce w którym kamienie i złom mają moc zlepienia ludzi

13.00 – 14.30 Przerwa obiadowa

14.30 – 16.00 Wybrane projekty

Paweł Kisielewski, Towarzystwo Przyjaciół Słońska „Unitis Viribus”: Zagadnienia renowacji i konserwacji zabytków Słońska, ze szczególnym uwzględnieniem kościoła joannitów
Izabella Engel, prezes TPS „Unitis Viribus”: Działania Towarzystwa Przyjaciół Słońska "Unitis Viribus" na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego skierowane do społeczności Słońska, dawnych mieszkańców Sonnenburga i joannitów
Krzysztof Korzeń, dyrektor i prezes Fundacji Doliny Pałaców i Ogrodów Kotliny Jeleniogórskiej, Wrocław: Dolina Pałaców i Ogrodów - wspólne dziedzictwo kulturowe Kotliny Jeleniogórskiej (Dolny Śląsk)

16.00 – 16.30 Przerwa na kawę

16.30 – 18.00 Wybrane projekty

dr Felix Ackermann, Magdalena Abraham-Diefenbach, Instytut Historii Stosowanej, EUViadrina: Praca młodych historyków na rzecz przywracania pamięci historycznej i tożsamości regionalnej
Dagmara Różalska-Balcerzak, Szczecin: Prezentacja polsko-niemieckiego projektu Jugendbauhütte (Chatka Młodego Konserwatora) Szczecin/Stralsund
Claudius Wecke, Stiftung Fürst-Pückler-Museum Park und Schloss Branitz: Seminarium w parku pałacowym Brühla w Brodach (Pforten) – zaangażowanie obywateli w idee zachowania historycznie cennej substancji ogrodowej

18.00 – 18.45 Podsumowanie i dyskusja końcowa

od 20.15 Program wieczorny: otwarty pokaz filmu dokumentalnego pt. Häuser des Herrn. Kirchengeschichten aus Niederschlesien, reż. Ute Badura, Niemcy 2010

**sobota, 12 marca 2011:
Prezentacja fundacji**

9.30 – 12.15 (z krótką przerwą na kawę)

Prezentacje fundacji wspierających niemiecko-polskie projekty z dziedziny ochrony zabytków, edukacji historycznej i współpracy międzynarodowej:

Tomasz Markiewicz, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Warszawa
dr Witold Gnauck, Polska-Niemiecka Fundacja na Rzecz Nauki, Frankfurt n. Odry
dr Peter Schabe, Polsko-Niemiecka Fundacja na Rzecz Opieki nad Kulturą i Ochrony Zabytków, Görlitz: Aby zachować poniemiecką spuściznę architektoniczną, a poprzez ochronę zabytków poprawiać relacje polsko-niemieckie
Corinna Jentzsch, Fundacja „Pamięć, Odpowiedzialność, Przyszłość”, Berlin: „Program: wspierający „memoria. Wolontariusze na Rzecz Europejskiego Dziedzictwa”
Zaangażowanie w latach 2005-2009 w Polsce, na Ukrainie, na Białorusi i w Obwodzie Kaliningradzkim
dr Herbert Knoblich, Fundacja Eriki Simon, Rinteln

12.15 przerwa obiadowa

od 13.00 wycieczka piesza: Rozwój przestrzenny Frankfurtu nad Odrą i efekty jego współczesnej rewitalizacji – zwiedzanie miasta wspólnie z dr. Andreasem Billertem

Dynamicznemu wzrostowi gospodarczemu w Polsce towarzyszy tzw. „presja modernizacyjna”. Jej nieprzemysłane i nie zawsze pozytywne następstwa wystarczająco dobrze rozpoznano w przeszłości w krajach „starej Europy”. Polityka planistyczna, zdeterminowana wiarą w przyszłość oraz nastawiona na zysk spekulacje gruntami i nieruchomościami, doprowadziły do znacznych szkód w zasobach materialnych świadectw kultury.

W aktualnej sytuacji społeczno-ekonomicznej uwarunkowania ochrony zabytków, sprawowane przez państwo nie są łatwe. Służby państwowe konfrontowane są z olbrzymimi wyzwaniami, szczególnie na fascynujących kulturowo obszarach Polski zachodniej, zamieszkałych niegdyś w znacznym stopniu przez ludność niemiecką. Do typowych niebezpieczeństw grożących zabytkom doszła tu po wojnie „usztynwiona ideologicznie” kwestia tożsamości i zrozumienia historii, co nie polepszało stanu wielu obiektów. W rezultacie pozostała wielka liczba nierozwiązanych problemów, których zakres przekracza obecnie możliwości państwowej kasy.

Czy istnieje szansa na poprawę sytuacji? Niezależnie od minionych turbulencji politycznych na linii Warszawa-Berlin w wielu miejscach Polski zachodniej mamy do czynienia ze zjawiskiem dającym się określić jako „local turn”, czyli z odkrywaniem przez polskich mieszkańców (niemieckiej) historii lokalnej. Szczególnie ważną rolę pełnią tu zabytki architektoniczne, nadające niepowtarzalny charakter przestrzeni publicznej, a ich walory są czytelne dla każdego, niezależnie od barier językowych. Jako znaki historii i minionej kultury, posiadające nierzadko wysoką wartość artystyczną, są przez wielu Polaków rozumiane i doceniane.

Czy takie przyzwajanie zjawisk kultury i opieka nad zabytkami regionalnej przeszłości mogą być przyczynkiem do porozumienia pomiędzy narodami, odpornym na kryzysy i uczącym tolerancji? Czy te, kiełkujące na razie zjawiska, wraz z nowymi formami organizacji działań obywatelskich mogą stanowić realne wsparcie dla służb konserwatorskich? Właśnie tym pytaniom i inicjatywom poświęcona będzie konferencja.

Serdecznie zapraszamy do udziału w konferencji na polsko-niemieckim pograniczu!

Program konferencji i formularz zgłoszeniowy są do pobrania na stronie

www.denkmalpflege-viadrina.de

Potwierdzenie udziału prosimy przelać na formularzu zgłoszeniowym

do dnia 28 lutego 2011 r.:

- drogą elektroniczną: sek-konferenz@europa.uni.de lub
- faxem: z Niemiec+ 49 0335 5534 16 460, z Polski: + 48 095 75 92 460 lub
- drogą pocztową na adres:
w Polsce: Collegium Polonicum, Katedra Ochrony Zabytków, ul. Kościuszki 1, 69-100 Słubice
w Niemczech: Europa-Universität Viadrina Frankfurt (Oder), Professur für Denkmalkunde Postfach 1786, 15207 Frankfurt (Oder)